

Sisukord

- Menukas kurepesa Internetis
- Arvutijoonistusi saab esitada 20. septembrini 2007
- Mis on uut EENeti teenustes
- 50 tuhat domeeninime registreeritud
- Lühiuudised

Menukas kurepesa Internetis

Kotkaklubi eestvõttel ning EENeti ja paljude teiste osapoolte kaasabil said kõik sel kevadel ja suvel jälgida must-toonekure Tooni ja tema kaasa Donna pesas toimuvat: kuidas muneti neli muna, neid kordamööda hauduti ja kolm poega suureks kasvutati. Täna on kured Egiptimaa poole teel.

Otseülekanne oli üllatavalt populaarne: näiteks jälgiti rōngastamist tipp hetkel 592 arvutist. Kaamera vahepealne rikkimine tõi kaasa murelikud telefonikõned: „Mis on meie kurekestest saanud?“

Videopilti jagas EENeti server Tartus, Internetiühenduse pesast serverini aitas korraldada AS Kernel. Mõned salvestatud lõigud kure-elust on ka praegu EENeti serveris vaatamiseks väljas.

Tooni ja Donna perekonnakroonika:

<http://www.ilm.ee/~uploader/loodus/>

Kureülekanne kronoloogia

märts: kaamera ja antenni viimine metsa, serveri ülesseadmine ja testimine

15. aprill: kurepaar saabus pesale

20. aprill: esimene muna!

<mms://video.eenet.ee/tooni/2007-04-20.wmv>

26. aprill: pesas on näha 4 muna

28. mai: koorunud on 4 poega

31. mai: pesas on alles 3 poega, ühe Tooni kõrvaldas...

2. juuli: poegade rōngastamine ja kaalumine:

<mms://video.eenet.ee/tooni/rongastamine.asf>

Tiibu tugevdavad harjutused ja lõunastamist saatev rüselus:

<mms://video.eenet.ee/tooni/2007-07-18.asf>

<mms://video.eenet.ee/tooni/2007-07-22.asf>

30. juuli: poegade pesast väljalendamine:

<mms://video.eenet.ee/tooni/2007-07-30.asf>

18. august: pojad käisid viimast korda enne äralendu pesal:

<mms://video.eenet.ee/tooni/2007-08-18.asf>

19. august: Tooni sügisene viimane pesakülastus

31. august: kaamera mahavõtmine ja ülekanne lõpp:

<mms://video.eenet.ee/tooni/2007-08-31.asf>

Palun joonista mulle teadlane!

<http://www.eenet.ee/konkurss>

Kuni 20. septembrini 2007 saab iga soovija - olgu laps või täiskasvanu - esitada võistlusele oma arvutijoonistused teemal „Palun joonista mulle teadlane!“

Täppisteadlasi või humanitaare, rakenduste uurijaid või fundamentaalsete aluste avastajaid - kõiki saab joonistada ja iga tore pilt on oodatud!

Omavahel võtavad mõõtu kuni 12-aastased, 13-18-aastased ning 19-aastased ja vanemad autorid. Iga vanuserühma parima pildi autorit ootab sülearvuti.

Võistluse korraldavad EENet ja Teaduskeskus AHHA.

Mis on uut EENeti teenustes?

Püsiühendused akadeemilises võrgus: Tere tulõmast, võrokese!

Akadeemilisse magistraalvõrku on sügisel juurde tulemas Tartu-Võru kanal, sest Võru haridus-, teadus- ja kultuuriasutused saavad peatselt omavahel optiliste kaablitega seotud ning magistraali kaudu seejärel ka korraliku Internetiühenduse.

Muud kanalid on samad ka sügisel: välisühendus 1 Gbps, Tallinna ja Tartu vahel kaks 1 Gbps kanalit, millest ühe küljes ka Paide ning Jõgeva. 20 Mbps on kasutada Narval ja Viljandil, 11 Mbps Haapsalul ja 10 Mbps Türil. 4 Mbps kanaleid jagavad Jõhvi, Rakvere, Pärnu, Kuressaare, Põlva, Rõpina ja Hiiumaa asutused, kes on püsiühendatud akadeemilisse võrku.

Serveriruumi teenus: rohkem ruumi, rohkem infot, kindel tulemüür

Alates 14. juunist 2007 pakub EENet senisest kaks korda rohkem kettamahtu: senise 500 MB asemel saavad haridus-, teadus- ja kultuuriasutused serveris nw.eenet.ee ruumi 1 GB.

Seda, kui palju parasjagu kettale faile pandud on ning palju juurde mahub, näevad serveriruumi kasutajad selleks loodud eraldi veebilehel <https://nw.eenet.ee/quota/>. Andmete juurde pääseb asutusele antud kasutajanime ja parooliga.

Serverit kaitseb tulemüür Modsecurity. Tarkvara filtreerib veebilehtedele tehtavaid päringuid ja tõkestab nii rünnakuid serverile kui ka lehtede näotustamise (võõra sisuga asendamise) katseid. Lisaks on operatsioonisüsteemi tasemel rakendatud tulemüürireeglid, mis peaksid oluliselt raskendama häkkeritel teenuste skaneerimist.

E-postkastid: äraolekust teatamine

EENet käivitas postiserveris eemalolekuteadete saatmise võimaluse: puhkuse, lähetuse või mõne muu pikema arvutist eemal olemise ajaks saavad kasutajad käivitada automaatvastaja. Automaatne vastus saadetakse kõikidele saabuvatele kirjadele, v.a listikirjad.

Juhend teate jätmiseks on aadressil

<http://www.eenet.ee/EENet/automaatvastaja.html>

Lähemalt on teenuste sisu kirjeldatud veebiharus <http://www.eenet.ee/EENet/teenused.html>

ftp.eenet.ee: endisest etem

EENeti ftp-server läheb algavale õppeaastale vastu uuenenud sisu ja vormiga: augustis vahetasime välja nii serveri raua kui operatsioonisüsteemi. Server pakub kasutajatele nüüd paremat ja kaasaegsemat valikut vabatarkvarast ja dokumentatsioonist.

Tarkvarapeeglid EENeti serveris uuenevad vähemalt neli korda ööpäevas. Serverist ftp.eenet.ee saab tarkvara alla laadida nii FTP, HTTP, RSYNC kui CVS protokolliga.

Olulisematest operatsioonisüsteemidest on olemas FreeBSD, PC-BSD ja Gentoo Linux, lisaks Linuxi dokumenteerimise projekt (LDP) ja muu vajalik - lähemalt EENeti teenustelehel <http://www.eenet.ee/EENet/teenused>

50 000 domeeninime!

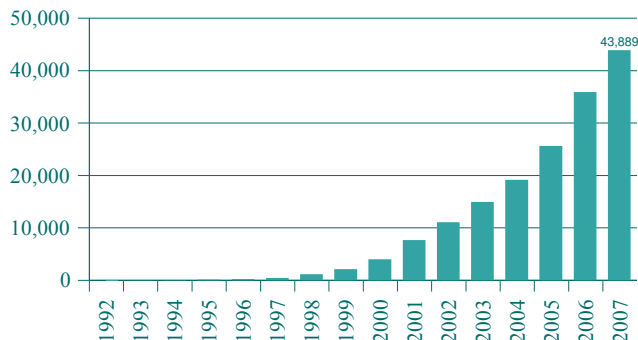
.ee domeeni juurnimeserverisse registreeris EENet 27. augustil 2007 viiekümne tuhandenda domeeninime. Ümmarguse arvuni viis nimi *leolexi.pri.ee*

50 tuhandest domeenist on 6793 *.pri.ee*, 258 *.fie.ee*, 93 *.org.ee* ja 41 *.com.ee* alamdomeeninime, ülejäänud on teise taseme nimed *.ee* all.

Võrreldes aastavahetusega on domeene juurde tulnud üle kuue tuhande.

.ee tippdomeen on antud Eestile kasutamiseks juba 1992. aastal, igapäevaselt haldab .ee domeeni ja registreerib alamdomeene EENet.

Joonisel on .ee juurserveris olnud domeeninimede arv iga aasta 1. jaanuari seisuga.

Kuutõrvaja: juhendeid teeb kogukond

Õppematerjalide veeb Kuutõrvaja <http://kuutorvaja.eenet.ee/> on 2007. aasta kevadest saadik nagu Internet ise: kõik, kes on mingil (vaba)tarkvara alal asjatundjad ning soovivad oma teadmisi teistega jagada, saavad kas ise uusi eestikeelseid tekste koostada ja üles panna või kommenteerida-parandada teiste tehtud juhendeid.

Mõned teemad, mida õppematerjalid katavad:

- Operatsioonisüsteemid
- Unixi keskkonna administreerimine
- Unixi keskkonna kasutamine
- Programmeerimine
- Interneti domeeninimede süsteem

Kuutõrvaja toimib wiki-põhiselt ja on kaastöödeks alati avatud!

Porta Optica Study projekti hindamine

Juulis toimus Vilniuses Euroopa Komisjoni toetatud projekti Porta Optica Study tulemuse ülevaatamine. Hindamise tulemused ei ole infolehe koostamise ajaks veel selgunud.

EENetil tuli projektis koostada tulevase fiibrivõrgu haldamist ja kasutamist reguleerivate dokumentide kavandid ning teha ülevaade 9 riigi - lisaks Eestile Läti, Leedu, Ukraina, Valgevene, Moldova, Gruusia, Azerbaidžani ja Armeenia haridus- ja teadusvõrkudest. Muidugi osalesid eenetlased ka teiste dokumentide loomisel.

Projekti üheks tulemuseks on fiibrivõrgu soovitatav plaan kõigis 9 riigis. Eestis peaksid selle kohaselt olemasolevale Tallinn-Paide-Jõgeva-(Mustvee)-Tartu kanalile lisanduma Tallinn-Haapsalu-Pärnu-Viljandi-Valga-Võru-Põlva-Tartu ja Tallinn-Rakvere-Jõhvi-Narva-(Mustvee), lisaks eraldi kanalid saarte ühendamiseks.

Tulemusena saaksid Mandri-Eestis kõigi olulisemate teaduskeskuste vahelised magistraalid dubleeritud. Nii ei takistaks näiteks Paide ja Jõgeva vahel tekkiv katkestus enam Tallinna ja Tartu teadusasutuste internetiühendust ega normaalset tööd.

http://www.eenet.ee/EENet/porta_optica.html

Lühiuudised

- Belgia teadusasutused saavad sügisest 10 Gbps interneti-ühendused:
<http://www.eenet.ee/EENet/uudised?newscrip=id&newssearch=2171>
- 8. augustil 2007 sai Elukestva Õppe Arendamise Sihtasutus Innove 100 Mbps püsiühenduse EENeti võrku
- 15. augustil 2007 rünnati EENeti ruutereid ja sides oli kaks 2-tunnist katkestust. EENet informeeris intsidendist Eesti CERTi, samuti selle võrgu administraatoreid, kust rünnak lähtus. Et tulevikus ei tooks sellised juhtumid kaasa katkestusi, esitas EENet täiendava eelarvetaotluse magistraalirouterite uuendamiseks.
- Jätkuvad näitused eelmiste aastate arvutijoonistuste võistluste parimatest piltidest:
12.-30. septembrini 2007 on 2006. aasta tööde näitus Rahvuskooperis Estonia
10. septembrist 31. oktoobrini 2007 on 2005. aasta tööde näitus Väike-Maarja raamatukogus
- EENet tegi juunis ja septembris videoülekanded TLÜ aktustest. Tasulist videoülekande teenust on võimalik tellida ka teistel haridus-, teadus- ja kultuuriasutustel:
<http://www.eenet.ee/EENet/videoylekanne.html>

Infolehte saab lugeda ka veebis:
<http://www.eenet.ee/EENet/infolehed.html>

Teie arvamused ja ettepanekud EENeti teenuste ja tegevuse kohta on alati teretulnud!

Head elukestva õppe järjekordset kooliaastat!

Teie EENet

eenet@eenet.ee
Raekoja plats 14, Tartu 51004
<http://www.eenet.ee>